

PAINOLAITOKSET

Versio 4.0, 4.1, 4.2, 4.3

Painolaitosten ympäristömerkintäkriteerit koskevat koko painolaitosta. Tuoteryhmään sisältyy painolaitoksessa suoritettava painotuotteiden valmistus kokonaisuudessaan. Painomateriaalina on oltava pääosin paperia. Joutsenmerkkiä voidaan hakea painolaitokselle, jossa painomenetelminä käytetään arkkioffset-, sanomalehti-, lomake-, coldset-, heatset offset-, syväpaino-, flekso-, seri-, digitaali- tai kohopainomenetelmää. Painomenetelmä, joka edustaa vain vähäistä osaa tuotannosta, on mahdollista jättää pois luvasta. Yksittäiset painotuotteet voidaan varustaa Joutsenmerkillä, jolloin niiden tulee täyttää painotuotteiden erillisvaatimukset.

Painolaitosten ympäristövaikutukset

Painotuotteiden päästöt ja muut ympäristövaikutukset syntyvät paperin ja muiden raaka-aineiden tuotannossa, painotuotteen valmistuksessa ja tuotteen käytön jälkeisessä vaiheessa. Tärkeimmät ympäristöongelmat, joihin voidaan vaikuttaa, ovat paperiraaka-aineen tuotannon ympäristökuormitus, käytettyjen kemikaalien koostumus ja määrä, haihtuvien orgaanisten yhdisteiden päästöt (VOC), päästöt vesistöön ja ilmaan, jätteen minimointi ja syntyneen jätteen käsittely, energian käyttö.

Pohjoismaisen ympäristömerkin kriteerit painolaitoksille

Painolaitosten Joutsenmerkkikriteeristö sisältää uuden pistejärjestelmän painolaitoksen tuotannolle. Kaikki painotekniikat ja osaprosessit ovat samassa pistejärjestelmässä. Painolaitoksen käytetyille painomenetelmälle on saatava tietty, kutakin painotekniikkaa koskeva, vähimmäispistemäärä. Pistejärjestelmään sisältyvät pisteytykset koskevat papereita, makulatuuria, kemikaaleja, reproa, haihtuvia orgaanisia hiilivetyjä (VOC), energian käyttöä, jätteenkäsittelyn teknologiaa ja ympäristömerkittyjä tuotteita. Nämä osaprosessit pisteytetään ja yhteenlaskettujen pisteiden tulee saavuttaa vähintään vaadittu kokonaispistemäärä.

Pakollisia vaatimuksia on asetettu painomateriaalille; sen tulee olla pääosin paperia. Painamisesta vähintään 50 %, sisältäen oman ja alihankkijoiden painamisen, tulee tehdä joutsenmerkityissä painolaitoksissa. Vähintään 85 % jälkikäsittelystä (liimaus, lakkaus, laminointi) sisältäen oman ja alihankkijoiden jälkikäsittelyn, tulee tehdä hyväksytyillä alihankkijoilla.

Kemikaalivaatimukset koskevat lähes kaikkia painolaitoksessa käytettäviä pääkemikaaleja. Ympäristölle vaarallisia kemikaaleja ja terveydelle haitallisia kemikaaleja ja tiettyjä aineita (EDTA ja sen suolat, NTA ja sen

PAINOLAITOKSET

suolat; LAS, natrium- ja kalsiumhypokloriitti, PFOS-aineet, alkyylifenolit ja niiden johdannaiset, ftalaatit) ei saa käyttää. Kemikaaleihin ei saa olla lisätty lyijyä, kadmiumia, elohopeaa ja kuusiarvoista kromia yhteensä yli sallitun raja-arvon (100 ppm). Aromaattisten amiinien jäämät eivät saa ylittää raja-arvoja.

Painotuotteiden valmistajan on esitettävä jätteen käsittelyä koskeva suunnitelma.

Käytetyistä raaka-aineista ja niiden määristä tulee pitää kirjaa. Sähkö- ja lämpöenergiankulutus tulee ilmoittaa. Valmistajalla tulee lisäksi olla laadunvarmistusjärjestelmä. Koulutukselle ja Joutsenmerkin markkinoinnille on omat vaatimukset.

Erikseen on vaatimukset Joutsenmerkityille painotuotteille, joiden tulee täyttää tuotevaatimukset. Joutsenmerkityissä painotuotteissa käytetyn paperin tulee täyttää painopapereita koskevat Joutsenmerkki- tai EU-kukkavaatimukset. Tuotteen tulee koostua vähintään 90 paino-% paperista, joka täyttää paperia koskevat ympäristömerkintävaatimukset. Kuitenkin kirjoille, lehtiöille, vihkoille, lomakkeille sekä mapeille ja kansioille sallitaan 80 paino-% osuus. Joutsenmerkittyjen painotuotteiden valmistuksessa (painamisessa) alihankkijoina käytettävillä painolaitoksilla tulee olla Joutsenmerkin käyttö lupa (lisenssi).

Pohjoismainen ympäristömerkki

Pohjoismainen ympäristömerkki voidaan myöntää tuotteelle tai palvelulle, jos se täyttää sille asetetut ympäristömerkintävaatimukset. Vaatimusten laadintatyössä arvioidaan tuotteen tai palvelun ympäristövaikutuksia koko elinkaaren ajalta. Ympäristömerkintävaatimukset on pisteytetty sen perusteella, miten vaadittavilla toimenpiteillä voidaan vaikuttaa esimerkiksi kasvihuoneilmioon, otsonikerroksen tuhoutumiseen ja ympäristömyrkyjen käyttömäärään. Ympäristömerkin käyttöoikeus on voimassa kunnes kriteereitä uusitaan, yleensä uusinta tehdään kolmen-viiden vuoden välein.

Painolaitosten kriteeristö on voimassa 31.3.2012 saakka.